

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torhild Lamo, 4775547811

Høringsuttalelse, forslag om korallrev og typisk høgmyr som utvalgt naturtype

Statsforvalteren i Nordland er positive til at korallrev og typisk høgmyr blir tatt inn i forskrift om utvalgte naturtyper og har følgende innspill til høringsutkastet.

Typisk høgmyr

Statsforvalteren i Nordland er positiv til at typisk høgmyr blir tatt inn som utvalgt naturtype. Nordland er et fylke med mye myr og bedre kunnskap om, og flere virkemidler for å ta vare på de mest sårbare naturtypene, vil styrke ei bærekraftig forvaltning av naturressursene.

I kartlegginga er det kun gjort vurderinger basert på flyfoto for Nordland sin del. Det er behov for økt kartlegging av myr i Nordland, og vi ser også at det er mangler i vedlagte kartlegging. I *Høymyrer i Andøy kommune*¹ er det for eksempel kartlagt en rekke myrkompleks som vil være omfatta av naturtypen.

De seneste årene har vi fått kartlagt relativt mange våtmarksområder gjennom NiN-kartlegginger. Vi ser at det er ei utfordring at forslaget til typisk høgmyr som utvalgt naturtype ikke samsvarer med hovedtypegruppene i NiN-systemet. I forslaget til forskrift er det foreslått at de tre høgmyrtypene eksentrisk og konsentrisk høgmyr og platåhøgmyr skal inngå i den utvalgte naturtypen. I rødlista for naturtyper er disse tre vurdert hver for seg, og alle tre har status som sterkt trua. Dersom man går inn i rødliste for naturtyper finner man «oversettelser» fra rødlista naturtyper til NiN. Vi mener at forslaget til forskrift hadde blitt enklere å forstå og tydeligere dersom NiN-kodene ble brukt. Dette vil også forenkle for forvaltninga. Vi ser også at det kan være behov for tydeliggjøring av kartleggingsinstruksen. Myrkompleks er ofte vanskelige å kartlegge og består av mange ulike deler. Gjennom feltefaringer ser vi at ulike kartleggere bedømmer samme kompleks ulikt, noe som gjør at det vil være usikkerhet og mangler i kartlegginger gjort både etter NiN-systemet og eldre kartlegginger etter DN-handbok 13.

Det er foreslått at ordninga for tilskudd til trua naturtyper også skal brukes for å gjennomføre hydrologiske restaureringer av typisk høgmyr. Vi mener at denne ordninga er lite egna for dette.

¹ Nina 2005. Bjerke, Jarle W. <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2433527>

Tiltak er svært kostnadskrevenende og de seneste årene har det blitt bygd opp en stor kompetanse på restaurering av myr hos forvaltning, SNO og entreprenører. Vi mener tiltak i typisk høgmyr bør innlemmes i ordninga med restaurering av våtmark og at denne ordninga bør åpnes opp for tiltak også utenfor verneområder.

Korallrev som første marine utvalgt naturtype

Norge har verdens nest lengste kystlinje og omtrent 80% av befolkningen bor mindre enn 10 km fra sjøen². Kunnskapen om havet og det marine miljøet er likevel svært mangelfull sammenlignet med økosystemer på land.

Havet forsyner oss med en rekke økosystemtjenester, som mat, rent vann, beskyttelse mot flom og uvær og rekreasjonstjenester³. Likevel er havområder og spesielt kystnære områder allerede under høyt press fra økende menneskelig aktivitet, og dette uten god nok forståelse for de potensielle konsekvensene.

Korallrev er en av de marine økosystemene med et spesielt høyt antall økosystemtjenester og dermed av svært høy verdi for livet i havet og for oss mennesker.

Per i dag er det ingen marine naturtyper blant de 8 utvalgte naturtypene i forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven. Grunnen til dette er nok ikke at marine naturtyper er i bedre tilstand eller utsatt for mindre press enn terrestriske systemer, men mangelen på kunnskap.

Å ha en første marin naturtype som utvalgt naturtype vil dermed også være et svært viktig signal. Det er på høy tid å bruke kunnskapen og kompetansen som finnes for å ta ansvar også for mer skjulte og vanskelig tilgjengelige naturtyper, særlig når de utsettes for påvirkning fra menneskelig aktivitet.

Korallrev som sårbar og verdifull marin naturtype

Koralldyr (Anthozoa) er sessile bunndyr uten manetform i livssyklusen, noe som i betydelig grad begrenser spredningsevnen til koraller.

Koraller har lang levetid, langsom vekst og er følsomme for fysiske forstyrrelser. Et enkelt individ (polyp) av den kolonidannende arten *Desmophyllum pertusum* (steinkorall, tidligere navn: *Lophelia pertusa*) blir i gjennomsnitt kjønnsmodne ved 11-års alder. Alderen til store rev av steinkorall har blitt datert opptil 9500 år gamle.

Det er korallers lave vekstrate, lang levetid, begrensede spredningsevne og deres følsomhet overfor forstyrrelser som er grunnen til at de regnes som sårbare. Det er utover dette deres habitatdannende egenskaper som klassifiserer dem som verdifulle.

Korallstrukturer tilbyr habitat for andre organismer og danner dermed et levested for opptil 1000 arter fisk og virvelløse dyr. Derfor er korallrev og korallskog blant de mest artsrike habitater i norske sjøområder. Bortsett fra den store verdien for biologisk mangfold generelt, har korallrev også stor betydning som oppvekst- og beiteområder for fisk.

Arten som bygger mesteparten av de kjente norske korallrevene er *Desmophyllum pertusum* (stein- eller øyekorall). En tredjedel av alle kjente forekomster av *Desmophyllum pertusum* i verden er å finne

² <https://www.barentswatch.no/artikler/kysten/>

³ <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/klif2/publikasjoner/2582/ta2582.pdf>

i norske farvann. Dette innebærer at Norge også har et internasjonalt ansvar i å ta særskilt hensyn for å unngå en forringelse av naturtypenes utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand⁴.

Kunnskap om korallrev

Det oppdages stadig nye korallrev, spesielt langs kysten, på grunn av økende kartlegging f.eks. i forbindelse med akvakulturanlegg. Samtidig må vi legge til grunn at en rekke kystnære korallrev allerede har vært og fortsatt er utsatt for påvirkning fra blant annet fiskeri eller utslipp/eksponering for partikler⁵.

Havforskningsinstituttet (HI) gjennomførte et tokt i Nordland i fjor vår. HI oppdaget da 44 ukjente korallrev på dette toktet, men samtidig måtte de melde at mange av disse var i dårlig tilstand⁶.

Dette innebærer at tilstanden til mange av disse nyoppdagede revene er veldig usikker. Dette gjelder særlig kystnære rev, som forventes å være mest utsatt for en rekke ulike typer påvirkning fra menneskelig aktivitet. Samtidig er spesielt kystnære rev av stor betydning for kystfiskebestandene.

Andre kommentarer

Som også nevnt i vedlegg 2 er det ikke et godt nok system for registrering av korallrev eller koraller generelt. Informasjonen er i dag fordelt mellom ulike etater (blant annet Fiskeridirektoratet, statsforvalteren, Havforskningsinstituttet og Artsdatabanken) og mye informasjon fra kartleggingsrapporter de siste årene er ikke samlet eller lagt inn i offentlige databaser.

Statsforvalteren i Nordland sitter i likhet med andre statsforvaltere igjen med mye informasjon som kan ha stor verdi for næringen eller kommunene.

Vi vil også be om at manglende kunnskap om næringsmessige konsekvenser av forslaget ikke tillegges for stor vekt i avgjørelsen, så lenge den økonomiske verdien av alle økosystemtjenester som korallrevene har, inkludert den indirekte positive effekten på fiskerinæringen, også er ukjent.

Konklusjon

Samlet sett er Statsforvalteren i Nordland svært positiv til at typisk høgmyr og korallrev blir tatt inn som utvalgt naturtype. Nordland er et fylke med mye myr og med en forventet høy andel kystnære korallrev og bedre kunnskap om, og flere virkemidler for å ta vare på de mest sårbare naturtypene, vil styrke ei bærekraftig forvaltning av naturressursene.

Med hilsen

Tom Cato Karlsen (e.f.)
statsforvalter

Torhild Lamo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

⁴ Kutti & Husa (2021) Forslag til metode for kartlegging av sårbare arter og naturtyper på dypt vann til søknader om akvakultur i sjø. Rapport fra havforskningen 2021-39, 22.10.2021

⁵ Husa m.fl. (2016) Effekter av utslipp fra akvakultur på spesielle marine naturtyper, rødlista habitat og arter. Kunnskapsstatus. Rapport fra Havforskningen Nr. 8-2016.

⁶ <https://www.nrk.no/nordland/havforskningsinstituttet-oppdaget-44-nye-korallrev-i-norge-men-mange-er-doende--et-mysterium-1.15513226>